40

LAVRETANA DOMVS DIVINITATIS DELICIVM

ORATIO

AVCTORE

IO. BAPTISTA GIATTINO.

SOCIETATIS IESV.

ROMAE,
Typis Hæredum Corbelletti. M.D.LII. [i.e. 1652]

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur

Si videbitur Reuerendiss. P. Mag. Sac. Pal. Apost.

A. Riualdus Vicesg.

Imprimatur

F. Vincentius Fanus Mag. & Socius Reuer. P. Fr. Vincentij Candidi Sac. P. A. Mag. Ord. Præd.

EMINENT.^mo AC REVER.^mo D.

IO. BAPTISTAE PALLOTTO

IO: BAPTISTA GIATTINVS Felicitatem.

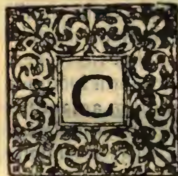
VDACIAM traxit ab argumento tenuis hęc Oratio PRINCEPS EMINENTISSIME, vt imperio Tuo in lucem publicam proditura, ſerenis humanitatis Tuę obtutibus ſe ſe offerat, Tuo nomine coronata; ſatis enim omnes intelligimus, Tibi amplius integrum non eſſe, vt quidquid Lauretanę Domus ampli-

tudini ſeruit, apud Te vel in primis gratioſum non ſit, Tuaque beneuolentia, ac patrocinio, ſuo quaſi iure, non perfruatur. Diu iam eſt, quod in Agro Piceno conſtitit auguſtiſſima Domus, vbi peregrinanti quotidie Mundo diuinę liberalitatis dona diſpergit; At ardentiſſimę pietatis Tuę obſequio incōparabili Tecum illam, quocunque pergis, perpetuo conuehis, & in omnium cordibus locas, nempe inter viua ſacraria Diuinitatis. Excipe igitur, qua ſoles benignitate, Princeps humaniſſime, in hac Orationis tenuitate obſequentiſſimę voluntatis meę ſignificationem, animumq. Tuis nutibus addictiſſimum patrocinij Tui feſtiuitate complectere.

ORA-

ORATIO.

VM Lauretanæ Domus gloriam, ac dignitatem mente sæpius voſutarem (*Princeps Eminentiſſime*) non ſemel peruaſit animum curioſa quædam admiratio, & peruestigandi cupiditas, quid tandem cauſæ fuerit, quod ex omnibus Palæſtinæ monumentis, quæ corporatus olim Diuini Patris filius ſuo vel vſu, vel tactu, vel etiam ſudore, ac ſanguine nobilitauit, euexitque quodammodo ſuprà ſortem, conditionemque mortalem, ſola Virginis Domus Diuinæ Omnipotentiæ Dextera, & Angelorum famulantium miniſterio ex impia barbarorum ſeruitute erepta fuerit, ac pias in terras fidelium aſportata, ibique ſæpius quaſi Colonorum vitia deteſtaretur, in varias translata ſedes, ac tandem in plaga terrarum fœliciſſima inter pietatis obſequia, inter confluentium Nationum ſupplicationes, & vota, inter totius pene orbis ad ſe peregrinantis cultum, adorationeq. collocata? Quid Seruatoris Dei tunica pretioſius, quid primis incunabulis venerabilius? Quid eiuſdem vitali ſepulchro ſanctius, quid glorioſius? cui vel ex oraculo veritatis ampliſſima poſtmodum gloria debebatur; Quid auguſtius, planèque diuinius clauis, lancea, ſpinis, ſindone, ipſa Crucis Maieſtate diuino ſanguine purpurātis, tanto iam in pretio, tantoque ſemper in amore præ cæteris apud Deum, vt ſolam ſibi delegerit diuini ſociam

 he-

honoris, cultusque latriæ? Et tamen eadem Crux annos plurimos captiua hostium contumelias, impietatemque sustinuit; sepulchrum vel adhuc sceleratæ auaritiæ non tributarium solum est, sed indignissimi tributi loco; reliqua, piorum vel cura, vel pretio à rapinis, incendijs, vastitate barbarorum ægrè subtracta; nulli certè ipsa per se diuina potentia mirabili quadã ostentatione porrexit dexteram, nulli cœlestis aulæ proceres supposuerunt humeros, atq. ceruices, nulli prouidentissima Dei Charitas, tam constanti diligentia, tam sollicita procuratione consuluit vltra leges, consuetudinemq. naturæ: solam Virg. Matris Domum multiplici, continentiq. serie miraculorum, amantissima Dei prouidentia non modo integram, inuiolatãq. seruauit, sed in sinu Christianæ religionis, inter delicias pietatis, sub assidua liberalitatis suæ profusione, inter lumina sanctitatis, & glorię semper sitã esse voluit, tanquam diuinę beneuolentiæ singulare portentum; vt in hac faustissima Domo iam penè oculis admiremur expletam diuinam prænotionem. In sole posuit tabernaculum suum.

Verum non sine maximo rationis impulsu in hæc ostenta prorupit Diuina Beneficentia, quibus tantæ Domus excellentiam, ac sanctitatem ad Cœli penè inuidiam comprobauit. Aequissima namq. ratio postulabat, vt qui duplicem habebat originem, alterã in Cœlo à Deo Patre, in terris alteram à Matre Virgine, Parentis vtriusq. Domum eximia quadam beneuolẽtia complecteretur, & si paternam ad beatæ fœlicitatis palatia triumphantibus destinarat, maternam certè ad laborantis pietatis solatia decertantibus asseruaret. Quanta solemus ambitione nos homunculi gentilitia stemmata, atq. insignia paternæ, maternęq. familiæ in locis augustioribus sempiternæ memoriæ dedicare, quibus vtriusq. nobilitatem sanguinis illustrius ostentemus! Et mirabimur vnquam, si Dei simul

ac Virginis filius Domum hanc, maternę cognationis insigne, paterno quodammodo exæquat Coelo? si ijsdem, quę Coelum rotant, intelligentijs, eius custodiam, gestationemq. demandat? Si tantam in ea statuit communicationem cum Coelo, vt ambo vitiorum contagia pati non possint? Si nihil habet in terris gratius, vbi coelestis opulentiæ dona diffundat? Si tam arctam, ac reciprocam voluit beatissimæ Domui coniunctionem esse cum Coelo, vt Diuini Senatus consulta de nostra salute in Coelo quidem celebrata veneremur, at amplissima pro eadem salute merita hac in Domo recolamus exhibita, in qua primum Deus homo libero voluntatis amplexu humana scelera peramanter in se recepit? Mirarer equidem potiùs, quod Coelo Domum hanc non intulerit, vt sanctissima illa Saxa immortalitati consecrarentur, inter quæ coepit exordium Immortalitas, nisi Diuinam in hoc ipso liberalitatem animaduerterem in sponsam suam, cui pro dote Coelum, paternam videlicet hæreditatē dedit in spe, maternam verò re ipsa tradidit, quando Virginis Domum in ipsius Sponsæ gremio posuit, vt beatarum mentium Coloniam, & coelestium gratiarum municipium, eiusdem, ac Coelum iuris, & libertatis. Cogebatur Sponsus amantissimus à sponsa recedere, vt eidem coelestem viam sterneret ad beatam immortalitatem; at incredibili Diuini Amoris inuento, dum recedit, simul permanet sub adspectabili panis integumento; Virginem Matrem delicias suas nec à se diuelli diutius patiebatur, neq. cum sponsa poterat orbatam deserere; alterum pariter moliri Sacramentum in ipsa Virgine, periculosum omnino fuisset piæ credentium propensioni, ne Diuinitatem eamdem suspicaretur in Matre, quam sub simillimis argumentis adorasset in filio. Quid ergo? Matris loco maternam Domum sponsę reliquit, quam certè cum subiret, pręsentem sibi Virginem cernere videretur, pręsentem al-

loqui

loqui,ac venerari, illi sua sensa animi pãdere, illi suas ærumnas, miseriasq. depromere, ab eadẽ præsente opẽ sibi, tutelam, patrocinium impetrare; Si enim ipsam rerum præsentiam non solum testimonio sensuũ pernoscimus, sed sæpius arguimus ab effectis, quis tam stolidè, tam impudenter pernegauerit festiuam quãdam Diuinæ Matris Præsentiam inter Lauretanæ Domus parietes mirabiliter insidentem, cuius effecta præsentissima bella, morbi, naufragia, pestilentiæ, funera, cunctæ prorsus calamitates, & infortunia, ipsa mõstra, furiæq. Tartarorum victa, postrata, profligata obstupescenre Natura sentiunt, & quasi prædicant ex appensis votis pretioso metallorum, gemmarumque præconio, vt omnino congruat beneficę Domus Munificientię, quod olim de Virgine Damascenus verissime prædicauit; esse nimirum Officinam Christi beneficiorum, atq. donorum. Conferte iam, si placet, cũ hoc diuino Domicilio, quę nuper enumeraui sacrosancta monumenta degentis in Terris Dei sub humanæ Mortalitatis indicijs; ea certe omnia Dei Patris filius agnoscebat sua, nihil tamen illa maternum, nihil de Parente Virgine præ se gerebant, testabantur ea quidem Deum hominem, humanæq. conditionis capacem, filium hominis non testabantur, qua potissimum appellatione Diuina Charitas delectabatur. Vestes humani corporis sunt indicia, Infãtis ætatis incunabula, Claui, lancea, spinæ, Crucis patibulum diuino quãuis imbuta sanguine Diuinitatem expirent, patientis tamen corporis notæ sunt, Sepulchrum expers cadaueris solam recondit memoriam demortui simul, ac resurgentis; profectò Seruatoris Humanitatem hæc omnia luculentissimè contestantur, sed non Humanitatem acceptam à Matre, hominem sonant, non filiũ Virginis, Dei hominis monumenta sunt, sed à Matre seiuncta, corpoream ipsius Naturam euincũt, & amabilem ad homines adhæsionem, at quod hęc ipsa Na-

tura è purissimo Virginis sanguinē concreta fuerit, in vtero castissimo Dei filius Matris viscera senserit Virginis intactæ foetus, omnino silent; solum hæc augustissima decora Diuinæ Matris Deum in se concipientis solū illud Conclaue fœlicissimum, miraculorū clamoribus vociferatur. Quid enim e sanctissimis olim regionibus in medium proferri possit, ineffabilis mysterij particeps, legationis Angelicæ conscium, Testis consensus Virginis ad propositum Dei Matris nomē, & simul Virginis integritatem, diuini Spiritus allapsu beatum? Quis nam alius erit Thalamus nuptiarum inter diuinam, humanamq. naturam in vtero Virginali; quæ nam alia Sedes, & Caput, vbi fons, & origo sempiternæ Beatorum fœlicitatis almæ Virginis manauit è sanguine? quid deniq. primum peregrinantis ad se Diuinitatis Hospitium se se iactabit, quod Verbū hominem factum ex Virgine meruerit parietibus excipere, solo sustinere tecto contegere, ambitu supra cœlestem immensitatem capacissimo cōplecti, & iure materno, quod sequitur foetus, vnum de sua familia numerare? solum illud Conclaue præstantissimum sic Dei, & Hominis mirificam coniunctionem poterat ostentare, vt ipsam Virginem Dei Parentem dissimulare non posset, Deum in se hospitem gloriosè proclamat? Hospitantem in Matre Viegine primo demonstrat, Suum domesticum, atque Hærum agnoscit? ideo certè, quod Virginis agnoscat filium, Infantem, Puerum, Adolescentem, Iuuenem in se Deum educasse præ cæteris gloriatur? Virginis pendentem ab vberibus, inter Virginis Complexus, & oscula gestientem, maternę assidentem mensæ, maternis indutum vestibus, vtentem materna consuetudine, & contubernio, maternis imperijs obsequentem, vno verbo sub Virginis Matris tutela Filiumfamilias indicabit, Quas ergo miraculorum machinas extruere non debuerat Diuina potentia, vt tam illustre Parentis diuinæ testimo-

mo-

monium ſtatueret in lucē publica pietatis? Quam ſanè curam, & ſollicitudinem Diuina prouidentia non impenderet, vt ea Domus, in qua Cœli reparatio beata duxit initia intra viſcera Matris, ac Virginis, tota ſpectaret ad Cœlum, nec terrenis inſiſteret fundamētis, ſed cœleſti ſolum potentiæ inniteretur? Quam anxio, quam efficaci conatu ipſamet Innocentia Domū ſuam à maligno ſolo, ab alluuione ſcelerum eriperet, quam è tota rerum Vniuerſitate ſolam oſtentare poſſet innocentem? Quem illa Mundi angulum reperiſſet non aliqua criminis labe fœdatum? Si ad primæuam deliciarum Sedem, & Hortum voluptatis olim ſuæ conuertat oculos, prope Arborem innocentis vitę iacta mortis, & peccati ſemina reformidat; Si ad reliquas terrarum plagas, perſtricta cunctorum horrore criminum execratur, ac refugit: Si Cœli Sydera, Solemq. ſupergreſſa cœleſtem omnem regionem excurrat, rebellantium veſtigia in deſertis ibi ſedibus lamētatur; hæc vna relinquebatur Domuncula, in qua ſanctitatis Integritas concepta ſimul cum Virgine nō modo labeculam vllam non contraxerat, ſed ſemper intaminata, pulchrior, & gratior adoleuerat; donec acceſſione facta Diuinitatis allapſæ prorſus in immensū excreuerit. Et pati vnquā potuiſſet Innocentia, ſuam regiam, ſuum delicium planè vnicum ſceleſtis indigenis impiari? Inter vlnas caſtiſſimæ religionis arctiſſime nō foueri? extremis pietatis conatibus, obſequijſq. non coli? Oſtendite Chriſti tunicam Innocentiæ, exoſculabitur quidem, vt indumentum Dei, vt remediū nocentis nuditatis auerſabitur; proponite Bethelemis præſepium; Certe vt Dei Cunas adorabit, vt Hominū flagitium deteſtabitur, locum naſcenti Numini denegantium: obſtrudite Clauos, Flagra, Lanceam, ſpinas, Crucem, Diuinæ purpuram charitatis venerabitur; at in ijsdem perfidam hominum immanitatem abominabitur; in vna Lauretana Domo nulla noxæ veſti-

gia,

gia, nullam sceleris vmbram, nullam culpę contagionem extimescit, Nihil ibi diuina indignatione turbidum, nihil iustissimæ peruium vltioni, nihil Cœlestis offensionis nubecula non serenum. Præfulget vbique sanctitas, ridet vndique lepor & festiuitas gratiarum, aura diuini Amoris vsquequaq. respirat, quidquid omnino est, innocẽtiæ voluptas est, nec aliud redolere poterit, nisi diuinam ambrosiam pietatis, nisi prodigia sanctitatis Ioachimum, Annam, Iosephum, Dei Matrem, Deum. Sed quid pluribus innocentiæ prosequor pro domo sua patrocinium? ipsa cœlestis beatitudo, quę pro regia Cœlum obtinet, & commune cum immensa Diuinitate possidet Augustale, suum habet Sacrarium, imò suam agnoscit natalem Sedem in hoc Virginis Domicilio; Si enim tota summa non creatæ modo, sed etiam diuinæ beatitatis præstantissima, diuinę pulchritudinis inspectione, atq. possessione conficitur; vbinam primùm humanæ mẽtis acies in ipso Diuinitatis Sole visum, obtutumq. defixit, & ex obiecta perfectionum infinitate diuina gaudia, & beatam oblectationem exhausit, nisi Nazaræna sub Domo, in qua vera Hominis Natura indiuisibili vinculo cũ Diuinitate coniuncta sub vtero Virginis Deũ apertissime cõtemplata instituit fœlicissima primordia nostræ Beatitatis? Cum ergo Beatorum Princeps, & Caput hac primum in Domo clarissime Deum intuitus inceperit omnibus numeris absolutissimè beatus esse, quis eam Sempiternæ fœlicitatis natalem regiam, & eiusdem in terris Sacrarium inficiabitur? Quæ cum ita sint, nullus admirationi sit locus, si diuina beneuolentia præ cæteris huic Domunculæ blandiatur, quam tot, tantisque prærogatiuis, ac titulis non vt partem Orbis terrarum, sed vt Cœli Appendicem, ipsoque Cœlo ex parte nobiliorem reputat, & peculiari quodam nomine suam agnoscit. O præclaram, ò singularem Piceni Soli excelsitatem, & gloriam non hu-

mano

mano consilio, sed diuino iudicio cuiuscunque loci fastigio præferendam! Tuam intrà præstantiam dixerim, si te Dei Ocellum appellauerim, Diuinam quippe quasi Pupillam obtines, vbi primum beatissima visio in ipsius Auctore beatitatis emicuit admirante plane Cœlo, & vix fieri posse credente, esse quiddam Cœlo beatius in Piceno. Neq. solùm tuis vlnis fortunatissima regio summam suarum Deliciarum credidit diuina beneuolentia, sed publico, diuinoque testimonio certam, & comprobatam voluit Sanctimoniam, ac pietatem tuam. Si enim hæc intaminata Domus indignabunda sæpius fuga declarauit, vbi solida non sit pietas, ibi non posse consistere, cum in sinu tuo tot annos iam suauissime conquiescat, perpetuo sane, atq. indubitato præconio tuā pietatem, religionemque commendat. Tandem tibi gratulor Roma publicæ Virtutis Emporium, cui Principis integerrimi non magis purpura, quam ardore pietatis in Virginē æstuantis exemplo, studio, piaque liberalitate tanta facta est accessio cultus, ac venerationis in Augustissimam Domum; equidem cum admirabilem speciem beatissimi Domicilij alis Angelorum volitantis per tuas olim triumphales vias aspicio triumphantem in te videro mihi videor pietatem in Virginem, Et certè si spectauit ad Cœlum Matris Virginis Domum ad Diuinæ Sponsæ delicias reseruare, spectabat ad Romam Cœli vices obeuntem in terris, tanti memoriam beneficij, solemni triumpho prosequi, & publica quotannis eiusdem expressione restaurare.

FINIS.